РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 9 БЕРЕЗНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 9.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА“
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Піврічно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

НОВІ ВИБОРИ НА ВОЛИНІ

На основі розпорядження міністра внутрішних справ, відбудуться в виборчім окрузі ч. 57, нові вибори до Сенату і Сойму. До цего округу належать такі повіти: луцький, рівенський та костопільський. Вибори до Сойму назначено на день 18. травня, а вибори до Сенату в волинськім воєвідстві відбудуться 25. травня.

СЛІДСТВО В СПРАВІ „СОЮЗУ ВИЗВ. УКР.“ ЗАКІНЧЕНЕ

ДПУ радянської України скінчило слідство в справі „Союзу Визволення України“. Судити будуть 45 визначних Українців між ними Єфремова Гермайзе, Ніковського, Чеховського, Старицьку—Черняхівську і ин.

Закидують їм підготовлювання перевороту на рад. Україні. Процес переведуть у Харківськім Суді.

Суд буде в такім складі: Предсідатель Приходько, а члени трибуналу тов. Волков, Соколянський, Коробенко, Одинець, Муха і Корженко. Оскаржувати буде 4 прокураторів, а саме: Михайлик, Азматов, Якимишин і Биструков.

НОВА НАЗВА БІЛОЇ ЦЕРКВИ

Місцева влада поробила заходи перед ВУЦІК-ом, щоби перемінити назву Біла Церква (історичне місце під Київом), на Червоноармійськ.

ДІТИ — АГІТАТОРИ НА РАДЯНЩИНІ

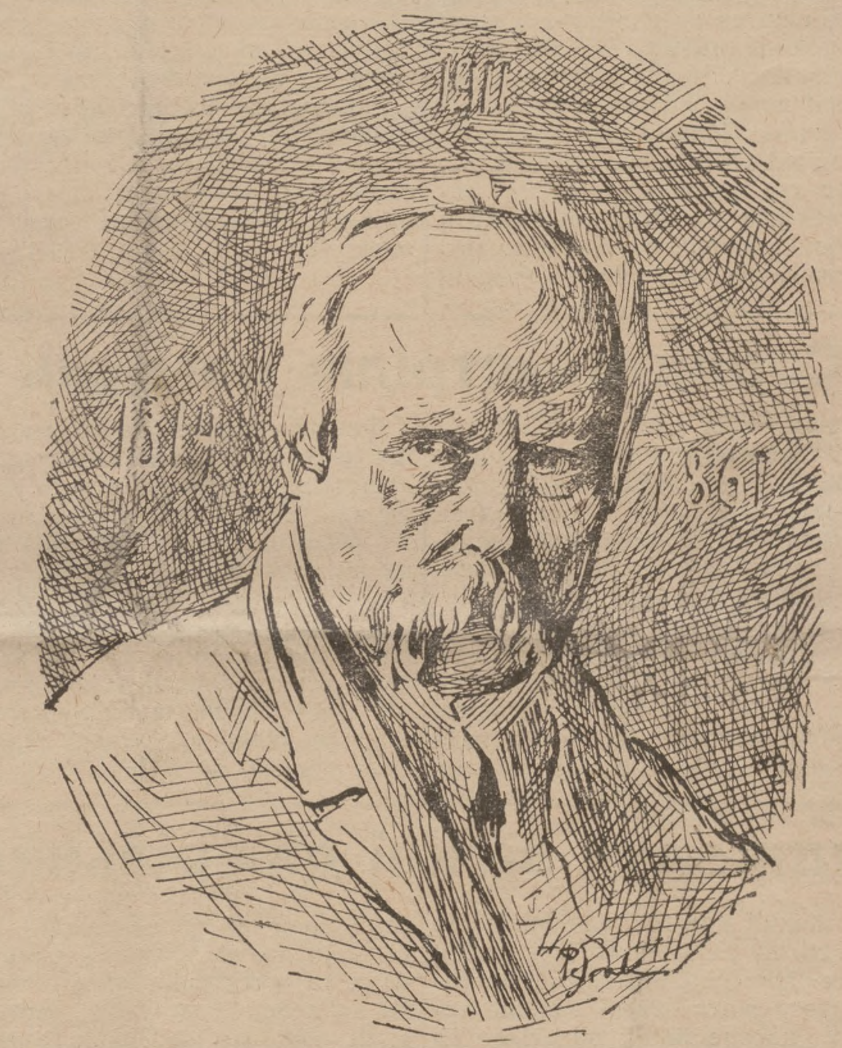
На Радянщині носяться з проєктом зорганізувати спеціяльні відділи з дітей які мають помагати переводити колєктивізацію хліборобства. Ці діточі відділи будуть посилати на села, щоби агітували між селянами за колхозом.

ХТО МАЄ РІШАТИ ПРО РЕЛІГІЙНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В ШКОЛІ

В звязку з поширюваним з деяких сторін проєктом, щоби навчання релігії вилучити зі шкільної програми, відбулися 28. лютого збори польських матерей—католичок. Збори були дуже численні і радили над тим, яке в тім випадку заняти становище.

Після реферату та оживленої дискусії, ухвалили Збори ряд резолюцій між иншим стояти непохитно на становищі, що родичі мають право рішати про напрям релігійного та морального виховання дітей не лише дома, але і в школі та жадати видання закону, якийби заборонював ширити деморалізацію і безбожність в слові, письмі, образах, театрах, кінах, відчитах і через радіо.

Тарас Шевченко

*9. III. 1814. — † 10. III. 1861. (Гляди „Історичний Календар“)

КОМУНІСТИЧНА ДРУКАРНЯ У ЛЬВОВІ

Львівська поліція викрила при вул. Городецькій ч. 29 тайну друкарню. Сконфіскували 300 кг. польських і українських летючок. Комуністи взивають у них молодь, військо, жінки і т. д. уладжувати демонстрації 6 і 8. березня в справі „відірвання зі зброєю в руці Зах. України від польської держави“, до боротьби з окупацією в тій части краю“ до „оборони своїх бесідників на зборах“ і т. д. На сходах арештували студ. Ропера й гімназиста Югенда, при яких найшли 2,000 таких летючок. Пополудні арештували інж. Кагана з Лодзі, що винаймав це мешкання.

——

РЕВІЗІЯ В ПОВ. СОЮЗІ КООП. В ЯРОСЛАВІ

25 лютого ц. р. перевела поліція ревізію в поміщенню Повітового Союза Кооператив в Ярославі. Ревізію пояснювала поліція підозрінням, що в Союзі є якісь матеріяли звязані з приналежністю до Української Військової Організації. Ревізія не виявила ніяких обтяжуючих матеріялів.

——

ВИЇЗД НА ПОЛЕВІ РОБОТИ В НІМЕЧЧИНІ

На полеві роботи в Німеччині має виїхати на весну 40.000 робітників з Польщі. Скількість робітників які мають виїхати в літі, ще не означена.

——

Филя селянських втікачів з Радянщини

За послідний місяць число селян-втікачів з Радянщини зросло до величезних розмірів. Небувале досі се явище, викликане тим, що радянська влада примусово заводить т. зв. кольхози (колєктивні господарства), щоби до грунту знищити навіть поняття приватної власности. Виходилоби з цього, що радянська влада стала одиноким дідичем, який має власть над усією Росією, а всіх селян перемінила в кріпаків, які во віки вічні мають робити панщину не маючи нічогісінько свого власного. Тому то селяне покидають рідну стріху і втікають в світ заочі. Через кордон переходять бідні люди позбавлені всяких средств до життя. Польща задумує тепер заложити збірні табори для втікачів так, що кождого хто перейшов кордон, заберуть в табор, а тільки ті, котрі мають по цьому боці родину, одержать дозвіл жити у свояків під постійним наглядом влади. Виринув навіть проєкт, щоби звернути увагу Комісаріяту Нансена, який завідує політичними емігрантами в цілій Европі, на цю нову филю селян-утікачів з Радянщини. На підставі урядових даних за послідні дві неділі втікло сюди з Радянщини 526 селян. В послідньом тижні перейшло кордон біля Олехович і Загатя на Полісю 311 чужинців, які також утікають з Радянщини. З них 17 лишилося в Польщі, а решта виїхала в західну Европу. Польська військова влада зачала всіх втікачів точно випитувати і виявилося, що більшість утікачів, це заможнійші селяни, які не всилі видержати економічного та господарського гнету радянської влади. Деякі утікачі оповідають, що мусіли покинути рідне село на протязі одної доби і залишити своє майно, яке стає власністю колхозів.

—I—

Сорок розстрілів на день

Розстріли селян т.зв. „кулаків" так зросли, що тепер розстрілюють щоденно біля 40 людей. Тому, що скількість розстрілів росте, страшенно поширилися між „кулаками" та їх родинами самогубства. Цілі родини топляться або вішаються. В деяких районах місцеві комуністи не знають, що мають робити з родинами розстріляних або висланих на Сибір „кулаками", які ходять по селах за куском хліба і служать агітацією проти „розкулачування". Вже тепер трафляються подекуди селянські заворушення, а більше ознайомлені зі селом кажуть' що на весну і в літі заворушення ці поширяться. Сталін хоче мати таку армію, до якої можнаби мати повне довіря. Тому зачав він армію чистити і то не тільки чистить старшин, але і червоноармійців. Селянський елемент розпускає домів, а на його місце набирає безробітних з міста та бідноту зі села. Число армії хочуть зменшити, але вона має бути така вірна, щоби — як кажуть — і проти рідного батька пішла та була така рішуча, як ДПУ.

Зарядження важні для рільництва

Економічний комітет Ради Міністрів видав цілу низку заряджень, які мають нести поміч для рільництва: 1) Премійовання вивозу жита буде і дальше задержане у дотеперішній висоті до 15 квітня відповідно до польсько-німецького порозуміння. 2) Премійовання вівса і ячменю буде задержане у дотеперішній висоті. 3) Акція закупна збіжа через збіжеву резерву буде розширена в цили збільшення оборотів на внутрішнім ринку. 4) Всякі ограничення молоти жито для цілей вивозових будуть знесені. Уряд не буде силувати, щоби приступали до до збіжевих синдикатів тих фірм та інституцій, які воліють вивозити на власний рахунок часть приділу, який випадає на Польщу на підставі польсько-німецької умови. Зате буде уряд улекшувати вивозову діяльність тим фірмам та інституціям, які тою справою будуть інтересуватися.

Що до рільничих кредитів буде установлений в державнім банку рільничім спеціяльний кредит на оживлення торговлі рільничими плодами.

Десятиліття чехословацької конституції

Бурливі овації для Масарика.

28. лютого, обходила Чехословаччина торжество 10-ліття Чехословацької конституції. Перед полуднем відбулися в салі Нарад Сенату, в котрій перед 10-ти літами радила кинституанта, торжественні Збори, в яких крім членів парляменту і представників уряду, взяли участь ті, що живуть ще, члени перших Чехословацьких Народних Зборів. Зборами проводив сенатор Томасек, як предсідатель революційних Надродних Зборів зперед 10-ти літ. Появу на салі през. Масарика привитали зібрані бурею оплесків. Промовляв предсідатель Сойму і Сенату, премієр Удржаль і цілий ряд визначних осіб. Усі промови виявляли найвище признання през. Масарикові котрого 80-тиліття майже сходиться з 10-літтям конституції. Вся преса поміщує з цього приводу статті, причим дуже цікаве те, що всі часописи гарно висловлюються про конституцію.

Тарас Шевченко

співець усего народу

(—) Великі люди, великі таланти це провідні стовпи, це світила народу. А на першому місці великі поети генії! Вони, що умом і чуттям випередили своє покоління нераз на цілі століття! Тому буває нераз, що їх оцінюють уповні щойно пізніші покоління.

Не так у нас із Тарасом Шевченком. Тарас Шевченко вийшов із народу й відчував так, як увесь поневолений нарід. І тому всі, навіть неграмотні, розуміли поета, а бодай відчували, що він співець їх горя й долі.

І тому оцінили Шевченкового Генія ще за його життя. Ще за життя славили й величали його, ще за життя полюбили. А коли його не стало в живих, день його уродин і день смерти стали в нашому народі щорічним національним святом. Такої почести не діждався відай ніодин поет ґеній інших народів.

Та саме ця слава, ця велика любов до поета—генія каже й ворогам нашого народу робити з Тараса свого прихильника. Таке роблять тепер більшовики. Кажуть: „Шевченко співець робітництва, ворог панів (інтелігенції), а навіть виступав проти Бога, він безбожник, як і ми комуністи!"

Хто добре знає твори нашого найбільшого Кобзаря, скаже відразу: ні! Він знає, що Шевченко не був ворогом, не був противником ні одних ні других. Для нього не було кляс, не було шарів ніяких був тільки український нарід. Був він тільки ворогом усякої кривди! А що найбільшою кривдою було тоді заведене москoвським царатом кріпацтво й що між кривдниками були й поміщики Українці, то Шевченко докоряв їм, остерігав їх, та не кликав ні: „Бий буржуїв" ні „Граб награблене!" тільки взивав інтелігенцію:

„Обніміте, брати мої,
Найменьшого брата,
Нехай мати усміхнеться
Заплакана мати."

Бо знав він, що нарід без інтелігенції всеодно що вівці без пастуха. До такого народу легкий доступ всяким двоногим вовкам.

Знав Шевченко також, що нарід без віри в Бога не нарід, а купа хижих звірюк. Сам він був віруючий, дуже побожний і тому кликав за псалмопівцем:

„Пребезумний в серці скаже,
Що Бога не має..."

І колиб Тарас Шевченко жив тепер, напевно не кидав би громових слів своїх на інтелігенцію, а на червоних катів і на їх помічників нових „рабів, підніжків, грязь Москви" та виступивби проти нового червоного кріпацтва таксамо, як виступав проти кріпацтва за царату. І даремні зусилля червоних катів України зробити з нашого Тараса червоного співця. Він був, є і буде ворогом і осудником усякої кривди, чи вона йшлаб від білих царів, катів України, чи від червоних.

Таким остане він на все в серцях рідного народу.

Божа іскра

Під червону під калину
У вишневому садочку,
Край струмочка в холодочку,
На малого вже хлопчину,
Мов козацтво Запорожжа,
Налітали мрії-думи
І в серденьку молодому
Запалили іскру Божу.

Божу іскру ще в дитині!
І від батька і від мами
За залізними стовпами,
Що підперли небо синє,
Йде шукати геть від хати
Йде хлопчина малосилий...
Вже він на верху могили —
Ще стовпів цих не видати!

Ще стовпів цих не видати,
А тут вже і звечоріло!
Бється серденько на діло —
„Та вертати час до хати!“
Подумало хлопя. З жахом
Йде маленькими ногами,
Зустрічаєсь з чумаками
І вертаєсь з ними шляхом.

Ой, прийшлось потім сходити
Цих шляхів йому невміру,
Гнали в стужі аж Сибіру,
Божу іскру щоб згасити.
Та всі їх зусилля даром!
Іскра, в серці Тарасовім,
Спалахнула в день обнови
В серцях народу пожаром.

Ярослав Вільшенко.

„Молися, якщо можеш молитися, й молючися, віруй розумно, глибоко віруй в позагробове життя. Сни твої, що ти їх бачив, у найкритичнійшому часі твого життя, свідчать нам про щось вище від наших зелених понять. Віруй і віра спасе тебе!

(Т. Шевченко. Листи).

Матеряльні потреби в порівнанню з потребами душі не значать нічого — а я тепер кинутий в жертву тої й другої!

(Т. Шевченко. Листи).

Тарас Шевченко

За залізними стовпами, що підпирають небо

(Виривок із повісти „Княгиня“)

Село!.. О, кілько спогадів любих та чарівних розбуджується в мойому старому серці при цьому сердешньому слові! Село! І от стоїть переді мною наша бідна, стара, біла хата! З потемнілою стріхою та з чорним димарем. А біля хати на причілку яблінка з червоними яблоками. А кругом неї квітник — любимець незабутньої моєї сестри, моєї няньки терпеливої, ніжної. Біля воріт стара розложиста верба з зісохлим верхом, а за вербою клуня.*) А довкола неї стоги жита, пшениці й усякого збіжжа. А за клунею по косогорі пійде вже сад. Та який сад! Бачив я на свойому віку чимало таки гарних садів, от хочби в Умані та в Петергофі. Та що це за сади! Шага лихого не варті, як прирівняєш до нашого розкішного саду! Наш густий, темний та тихий — що й казати: другого такого на всьому світі нема! А за садами левада, за левадою долина. А в долині струмочок, тихий ледви журчить. Верби та калина окружили його, а темно зелені лопухи широколисті обкутали. В отсьому струмочку, під навислими лопухамми купається білявеньке опецькувате хлопя. Викупавшися перебігає долину й леваду та вбігає в тінистий сад. Паде під першою грушею або яблінью й засипляє здоровим, безжурним сном.

Пробудився. Глядить на гору, що напроти. Глядить, глядить і питається сам у себе:

— А що там за горою? Там мусять бути залізні стовпи, що підпирають небо. А що, якби пійти та поглянути, як там вони підпирають його? Пійду та погляну, аджеж воно недалеко.

Підвівся й без вагання пішов долиною й левадою, просто на гору.

І от виходить за село. Минув царину, пройшов із пів версти полем, а серед поля висока чорна могила. Видістався на могилу, поглянути відтіля, чи далеко ще до цих залізних стовпів. Стоїть хлопя на могилі й глядить на всі боки. І по цей бік село, і по той бік село, а там ізза темних садів визирає церква з трьома банями, побитими білою бляхою.

Хлопя задумалося.

— Ні, — думає — сьогодні вже пізно, не дійду до цих залізних стовпів! Нехай уже завтра з Катрею. Вона пожене корови в череду, а я пійду до залізних стовпів. Сьогодніж обдурю Микиту (брата), скажу, що я бачив залізні стовпи, ті, що підпирають небо...

І скотився клубком із могили, підвівся на ноги й пішов, не оглядаючися, в чуже село. На щастя зустріли його чумаки, зупинили та спитали:

— А куди ти мандруєш, парібче?

— До дому.

— А деж твоя домівка, небораче?

— В Кирилівці.

— Так чогож це ти йдеш у Моринці?

— Я не в Моринці, а в Кирилівку йду.

— А коли в Кирилівку, так сідай на мою мажу, товаришу! Ми тебе довеземо до дому.

Посадили його на скриньку, що буває на переді чумацької мажі й дали йому в руки батога. Він поганяє собі воли, безжурний, мов нічого й не склалося. Як уже підїжджали до села, побачив він на горі напроти свою хату й закликав весело:

— Он-де, он-де наша хата!

— А коли ти вже бачиш свою хату — сказав господар мажі — то й іди з Богом!

Зісадив хлопчину з мажі, спустив на землю й звернувся до товаришів та каже:

— Нехай іде собі з Богом!

---

*) стодола

Ще про зникнення ген. Кутєпова

Большевики стараються перетягнути його на свою сторону?

Як подають часописи, українські круги емігрантські в Празі мали одержати цілий ряд вісток від своїх знайомих з Радянщини, що ген. Кутєпов, який пропав з Парижа, находиться тепер в Москві. Його перевезено радянським кораблем до Лєнінграду, де він всів на Миколаївським двірці, дня 8. лютого, до спеціяльного поїзду і заїхав до Москви. Всю дорогу їхали з ним начальник радянського генерального штабу і цілий ряд визначних червоноармійських старшин. З полоненим обійшлися большевики, як з гостем. Мешкання визначено йому в Кремлю. Водили його до Митр. Сергія, який—як відомо—є лялькою в руках большевиків і зі страху за своє життя робить все, що йому кажуть. Плян, який уложив Сталін, Ворошилов і Уншліхт, має на меті те, щоби Митр. Сергій, який має вплив на Кутєпова, наклонив його до переходу на сторону большевиків. Відвідував його також і Ворошілов, який йому представив силу і технічне підготовлення червоної армії. Радянські військові круги числять на те, що Кутєпов зрозуміє безнадійне положення своєї боротьби і вкінці сам добровільно перейде на сторону большевиків.

Як пропав Кутєпов та хто це підготовив?

Французький часопис „Ліберте" подає таке: Осіб, які брали участь в справі Кутєпова, можна поділити на дві групи. Одна це ті, що приготовили, а друга — це виконавці.

В першій групі виключно горожани Радянщини, а в другій — французькі агенти ДПУ. Оскільки йде про тих других, їм не вдасться оминути арештування. Зате з представниками Радянщини, справа стоїть гірше, бо часть їх утікла з Франції ще 26 січня — т. є. того дня, коли пропав Кутєпов. Діяльну участь в тій цілій справі брав Янович, та ще двох агентів ДПУ, а саме Олександер Сопов і Микола Роберті.

— Нехай іде собі з Богом — сказали чумаки й хлопя побігло собі з Богом у село.

На дворі смеркало вже, коли я (бо це опецькувате, біляве хлопя не був ніхто інший, як покірний автор цього оповідання) підійшов до нашого перелазу. Дивлюся я через перелаз на двір, а там під хатою, на темному, зеленому моріжку всі наші сидять собі кружком та вечеряють. Тільки моя старша сестра й нянька Катерина не вечеряє. Стоїть біля дверей, сперла голову на руку й немов поглядає на перелаз. Як висунув я голову зза перелазу, вона скрикнула:

— Прийшов, прийшов!

Підбігла до мене, вхопила мене на руки, понесла через двір і посадила в кружок вечеряти, сказавши:

— Сідай вечеряти, приблудо!

По вечері сестра повела мене спати. Поклала в постіль, перехрестила, поцілувала й усміхнулася та знов назвала приблудою.

Довгенько не міг я заснути, події минулого дня не давали спати. Все думав я про залізні стовпи та про те, чи говорити про них Катерині та Микиті, чи ні? А вжеж Микита був раз із батьком в Одесі й певно бачив там ці стовпи. Якжеж йому говорити про них, коли я не бачив їх зівсім? Катерину можнаб одурити... Та ні! Я й їй не скажу ніщо. І подумавши ще трохи про залізні стовпи, я заснув...

ЯК ДАЛЕКО МОЖНА БАЧИТИ ГОЛИМ ОКОМ

Найдовше віддалення бачення голим оком у поземні й лінії з високих місць і при найкорисніщих умовинах не перевищує ніде на землі сто кільометрів. Зате, коли вжиємо побільшаючі скла, можна бачити в Европі з французького побережа острів Корсику, що віддалений відтам на 310 км., а в Америці з гори св. Олени, віддалену на 360 км. гору Шуста.

ЦИГАНЕ СХОПИЛИ ДІВЧИНКУ

Від ряду літ переїжджала Коломиєю кілька разів у році банда циганів і на оболоні над Прутом закладала собі табор. Цього тижня ця сама банда переїздила в день вул. Карпатською в Коломиї, щоб дістатися на Ділковичі й там розтаборитися біля тартаку. Осьмилітня дочка Ярослава Тешнера, що живе при цій вулиці, вертаючи зі школи, пішла з цікавости за ними. Цигане, що йшли за возами схопили дівчинку та впхали її в віз між циганят і повезли дальше. По якомусь часі Тешнерівна користаючи з невваги циганів, видісталася на дорогу й стала голосно кричати. Прохожі спинили циганський віз і покликали поліцію. Поліція арештувала трьох циганів і три циганки.

ЗДИЧІННЯ НА РАДЯНЩИНІ

Боротьба проти Бога й віри на Радянщині доводить там до страшного здичіння. І те здичіння мститься вже тепер на самих більшовиках.

Ось у селі Вєрея в Калужській губернії вбили селяне радянського харчового комісаря, що прибув реквірувати збіжжа. Та мало, що вбили. По вбивстві кількох селян зібрало кров жертви, змішало її з тістом. З цього тіста спекли хліб та переслали його харчовому комісаріятови в Москві, а в письмі до комісаріяту написали: „Хліб із вашою кровю й із нашим потом, нехай вам стане затичкою в горлі!"

Щож, хто виганяє з людських сердець Бога, мусить дождатися такого здичіння, зізвіріння такого.

Більшовики самособою післали в село карну експедицію, що зрівняла село з землею.

ЗАКОН ПРО ОХОРОНУ

дрібних рільних наємців

Польський сойм ухвалив проєкт закона про охорону дрібних рільних наємців. Цей закон буде мати велике значіння у наших господарських відносинах на селі, подібно як для міста закон про охорону льокаторів. Його завданням є не допустити до визиску наємців землевласниками. В практиці воно може бути не так.

Головні постанови цього закону такі:

Наймом-арендою або підарендою називає закон кожну форму ужиткування землі без огляду на це, чи за аренду платиться готівкою, політками (частиною збору в натурі), чи відробком. Відноситься це до всякого рода ґрунтів себто до орних ґрунтів, городів, сіножатей і пасовиск у скількости до 7 гектарів для кожного наємця, котрі має він в посіданню в хвилі, коли закон увійде в життя.

Договору аренди не можна розвязати ані виповісти без згоди наємця перед 1 жовтня 1936, бо до того дня буде тревати охорона дрібних ґрунтових наємців. Чинш аренди за один гектар найліпшої якости ґрунту буде найвище рівновартість 200 кільограмів жита в дні платности, яка припадає 1 листопада кожного року. Себто, за один морг найліпшого ґрунту першої кляси 125 кільограмів жита. Наємець є вільний від оплати всяких податків державних, договорих і т. д. та від всяких шарварків. Те все мусить оплачувати сам власник або ужитковець ґрунту. Очевидно, наємцеві вільно платити добровільно вищий чинш так, як це вільно і льокаторові за винаєм мешкання. Однак кожної хвилі наємець може жадати в суді усталення висоти чиншу і не буде обовязаний платити більше як вартість 125 кгр. жита від одного морга І-ої кляси землі. (Від кождої низшої кляси 10% менше, отже за ґрунт IV кляси тільки 95 кг). Пібрану надвишку власник чи ужитковець ґрунту буде мусів йому звернути. Закон не відноситься до служби (пр. полевих, гаєвих, гуменних, форналів чи лісничих або економів) що до ґрунту, котрий одержують вони як частину винагороди за свою службу як так званий депутат.

У нас форма аренди ґрунту прибирає часто форму спілки: наємець дає власникові або ужитковецеві ґрунту (пр. парохові) частину зборів з поля чи сіножати і т. д. Коли така спілка не скінчилася вже в минулому році і коли її продовжено на біжучий рік, — то до 1 жовтня 1936 р. не буде можна такої аренди розвязати, ані її виповісти й наємець буде платити власникові чи ужитковцеві ґрунту тільки найвище вартість 125 кгр. жита від одного морга річно, а весь збір з поля чи з сіножати буде забирати для себе без якої небудь іншої доплати і без обовязку оплачування податків.

Так само буде і з пасовиском, яке наші селяни винаймають за готівку, або на відробок. І тут, коли аренду пасо-

виска заключено і на біжучий рік, то буде вона тревати без перерви аж до 1 жовтня 1936 р. і дідич не буде міг селянам відобрати цього пасовиска.

Договір найму-аренди розвязується 1) коли наємець не заплатить чиншу за аренду до 30 листопада, 2) коли на арендованому грунті використовує копальняні богацтва або каміньоломи і 3) коли наємець піднаймає грунт без згоди власника або ужитковця, але тільки відносно підарендованої частини.

Виповісти можна аренду найпізніше 1 квітня кожного року з днем 1 жовтня цього року у кількох випадках пр., 1) коли арендований грунт іде на парцеляцію, яку переводить правительство, Державний Банк Рільний, або 2) коли грунт є власністю міської чи сільської громади (пр. громадське пасовиско), 3) коли наємець сам посідає таку саму скількість грунту, що власник або ужитковець або більшу, 4) коли власник або ужитковець грунту виарендував грунт і сам у власному ужиткуванні має менше як 45 гектарів орного поля, то може виповісти аренду до такої висоти, щоби йому самому позістало в ужиткуванні разом найвище 45 герктарів, 5) коли виарендований грунт творить одиноке майно власника і не переходить 45 гектарів, а грунт виарендовано з причини неприсутности власника в краю або його малолітности та ще в кількох інших випадках.

Законом обняті виразно всі церковні, фундаційні і самоуправні грунти. Некорисно відібється він на наших сільських священиках, котрі поробили договори аренди або спілки вже на 1930 рік, бо цього договору не будуть могли розвязати аж до 1 жовтня 1936 р.

Натомість вийдуть добре ті, що і на біжучий рік виарендували орне поле, огороди, сіножати чи пасовиска до висоти 7 гектарів себто 12 і чверть морга. Вони через шість літ будуть під охороною того закона.

Закон цей увійде в життя мабуть уже ще з весною цього року, бо ухвалений в соймі проєкт відослано вже до сенату.

Новий закон не буде відноситися до тих договорів аренди, що їх заключиться щойно тоді, коли ввійде в життя закон про охорону наємців.

БОБРИ „ІНЖИНІРАМИ“

На озері Goose (Гуз) в Америці рішили заложити годівлю риб. Та по якімсь часі вже хотіли це занехати, бо в однім місці пропускало дно воду так, що рівень води в озері заєдно обнижувався. Покликано інжинірів, котрі взялися до направи дна. Та скоро виявилося, що їх робота була даремна, бо вода таки протікала. Тоді хтось додумався впустити бобрів до озера, бо як відомо, вони будують свої криївки у воді дуже старанно та слідкують за тим, щоби вхід до них находився все на тій самій глибині. По якімсь часі бобри дійсно залатали дно.

——

„Свобода віри“ на Радянщині

Большевики уряджують нібито „процесії“, котрими глумлятяся над християнськими богослуженнями і церемоніями. Молоді „безбожники“ одягнені в церковні ризи, переодягнені за єпископів, священиків та діяконів з хрестами й іконами в руках відбувають богохульний „Крестний ход“ і тим ранять найсвятійші почування наших нещасних братів.

ЙДУТЬ МОЛИТИСЯ БОГУ

В таємне місце прощі серед сибірського праліса.

Німецька преса приносить кореспонденцію з Москви такого змісту: Вже від довшого часу ходили слухи в европейській Росії, що десь далеко

серед пралісів Сибіру

знаходиться таємне місце прощі, куди масово йдуть паломники з цілої Росії, щоб там чинити покуту й молитися Богу за скорший упадок большевицької влади.

Та довгий час уряд совітів не міг вислідити того таємного місця мимо всіх його заходів. Нарешті удалося шпіонам впасти на сліди прочан таємного місця. Воно положене серед „тайґи“ (сибірського праліса), де уряджено кілька „Скитів“ (монаших обителей), котрі разом становлять доволі велику оселю. Прочане збудували там дві церкви, котрі потайки одержували цілими літами

допомогу зі всіх сторін великої Сибірі.

При тих церквах і Скитах поселялися люди — і так повстала там значна оселя, про котру большевицька влада взагалі нічого не знала. Коли в Москві довідалися про її істнування, то перша річ, яку зробили, була висилка туди

„карательного отряда“,

котрий зовсім знищив церкви й монастирі та цілу оселю. Вона пропала так, якби її ніколи й не було, та буде жити в оповіданнях і легендах народу.

Історія тої оселі така:

В р. 1920 прийшла вістка до катедральної церкви під Іркутськом, де спочивали кости св. Іннокентія, що больш. уряд хоче забрати і знищити ті мощі. В старій церкві над берегом ріки Анґари були також мощі св. Софронія. Монах Палладій, котрий беріг тих мощей, дав про все знати околичним селянам. Вони зараз зробили велику деревляну домовину, зложили в ній нічою мощі обох святих і повезли вділ рікою Анґарою у праліси Сибіру та спинилися 100 верст на північ від Балаганська, де примістили ті мощі. Для тлінних останків згаданих двох святих побудували прочане дві церкви, коло котрих зявилася прекрасна оселя щасливих людей, що не знали большевицького „закона“ і „раю“. По 10 літах істнування большевики знищили ту оселю побожних людей до тла.

ЦІКАВІ МОНАРХІСТИ... НА РАДЯНЩИНІ

Російський еміграційний часопис „Дні“, що виходить у Парижі, видрукував відозву, яку вислала до Сталіна тайна організація п. н. „Союз цезаристів діялєктиків“.

Прихильники нового напрямку похвалюють дотеперішню Сталінову політику й радять йому тому перевести її з повною безоглядністю аж до перемоги. Потім жертвують Сталінові корону Руриковичів без відзнак християнської культури.

Новий цей напрямок змагає до привернення на Радянщині влади, опертої на засадах політики московських царів перед Петром I і відокремлення держави від впливів Заходу.

Такі то чудацькі думки приходять людям під більшовицьким обухом.

З революційних днів 1917 р.

Волинський Полк, що в 1917 р. повстав у Петербурзі
(Гляди „Історичний Календар“.)

Дещо з історії паперу

Папір є сьогодні одним з найбільше поширених артикулів в торговлі і промислі. — Що лише з нього не виробляють! — На ньому печатають часописи, книжки, карти, образи, паперові гроші, почтові значки, фабрикують з нього пуделка, сшитки, забавки. Недавно читали ми, що навіть цілі доми починають будувати з паперу...

Нам прямо важко уявити собі тепер, як можнаб обходитися без паперу. — А прецінь був колись час, що люди паперу не знали. В тих давних давних часах писали рильцем на глиняних табличках. Таблички ті пізнійше випалювали і ховали, та складали з них цілі книжки. Були також таблички зі срібла, міди, слоневої кости, а то і деревляні, потягнені воском. В Єгипті писали на папірусах, зроблених з листя ростини папірус. Згодом почали вживати до писання пергамину, що його виробляли зі шкіри звірят.

Перші винайшли папір Китайці около 105 р. перед Р. Хр. — Виробляли його ручно з молодих гонів бамбуса, а відтак з лика, конопель і зі шмат. — Від них штука та перейшла до Перзів і Арабів. В девятому століттю принесли її Маври до Еспанії, а звідти поширилася вона в цілій Европі.

Більший розвиток паперового промислу почався від хвилини винаходу друку. Цілі віки виробляли папір ручно. Була се праця тяжка і дуже повільна. Тому важною подією в історії виробу паперу був винахід 1670 р. т. зв. „голєндра“. Був се млинок, що механічно розтирав на масу матеріял, потрібний до виробу паперу.

А при кінці 18 віку, Француз Роберт Люї збудував першу машину, що заступала повільне черпання паперової маси руками і сама механічно виробляла аркуш паперу.

З того часу фабрики паперу повстають одні за другими. Найбільше їх в Німеччині, де працює около 800 папер. закладів і кількадесять фабрик виробляють лише машини для них. — Деякі з тих папер. фабрик виготовляють за добу 50—75 тон паперу.

Давнійше виробляли папір головно зі шмат. — В міру розвитку паперового промислу стали вживити до виробу також тертого дерева, а згодом целюльози. Є се матеріял добутий хемічно з дерева і соломи.

Як виглядає сьогоднішна фабрика паперу? — Складається вона з кількох відділів. Перший — се відділ шмат. Там їх чистять, сортують і варять парою в кітлах з домішкою жручої соди. Опісля полочуть і відбілюють. — В той спосіб одержують матеріял, подібний до вати. Матеріял той дають до голєндрів, де перемелюється він на плинну, паперову масу. До голєндрів кидають також клей, алун, краски і інші складники — всьо в ріжнородній, точно означеній скількости. Зависить се від того, який має бути папір.

Готову плинну масу виливають рівномірно на т. зв. машину до формовання. В першій її частині, званій мокрою, маса прасується фільцами, а в другій сухій висушується, переходячи між рядами валців, огріваних парою і виходить, як готова лента паперу.

Лента та переходить до іншого відділу - апретури. Тут відбувається сатиновання паперу, т. є. надання йому полиску. Осягають се, перепускаючи папір під великим тисненням через ряд валців — сталевих і паперових. В апретурі папір рівночасно лінюють, роблять витиски і т. п. В кінці ленти тнуть на аркуші, сортують, пакують — і висилають в світ.

Звичайний газетний папір вироблений із дерева і не є сатинований. Щоби краще виходили на нім відбитки ілюстрацій, деякі часописи вживають папір з полиском, т. зв. сатинований.

Чим був Джіордано Бруно

а чим роблять його соціялісти-радикали

Цей сумної слави чоловік народився в Італії коло 1550 р. В молодім віці вступив до монастиря проповідників (домініканів). Та скоро покинув монастир і почав вештатися по світі. Зразу пристав до протестантів, але в Женеві посварився з самим Кальвіном і подався до Франції. Там почав ширити нові наукові погляди, а що не вмів їх належно обосновувати, наразив собі тамошніх учених і мусів утікати до Англії. Але і там не загрів довго місця. Тоді пішов до Німеччини, а звідтам вернувся до Італії. Тут знову почав ширити свої наукові погляди, але в той спосіб, що мішав їх з релігією. Одним словом почав ширити єресь.

Був у середних віках такий звичай, що духовна влада віддавала упрямих єретиків, всяких чарівників та ворожбитів, що спекулювали на темноті народа, в руки справедливости. Жорстокі тоді були часи і жорстокі суди! Тодішна судова процедура послугувалася при зізнаннях тортурами (муками). Жорстока була також кара смерти. Найчастіше засуджених палено на кострах. В ріжних европейських краях справи єретиків судили окремі трибунали т. зв. інквізиції. Така то інквізиція судила також в Римі єретика Джіордано Бруна і спалила його 1600-го р. на кострі.

Вороги християнства не минають ніколи нагоди підривати, де тільки можна, авторитет католицької Церкви. Наші доморослі радикали також не хочуть остати позаду і користаючи „з нагоди 330-літної річниці спалення Джіордано Бруна“, позичили собі для читачів свого „Гром. Голосу“ статтю якогось Круга з іншої соціялістичної ґазети. В тій статті автор називає Джіордана Бруна „свободолюбивим генієм“, якому „за тісно стало у світі середновічча, коли до його серця застукала наука Коперника“ та одним „з найліпших людей і найбільших фільософів“.

Чи справді такий був Джіордано Бруно, яким роблять його соціялісти, а за ними й наші радикали? Справа мається якраз навпаки. Про Бруна булаб і память загинула, колиб у найновіших часах вороги Церкви і християнства не були взяли собі його за свою зброю. Зате учені, що займалися його особою, цінили його як ученого дуже низько. Критичний дослід його писань уже давно скомпромітував його не тільки в очах учених але і в очах віруючих. З його писань виходить, що всі релігії не виключаючи християнської, є фальшиві. У своїм творі „Spaccio della Bestia trionfante“ представляє Бруно релігію як „тріюмфуючу скотину“, яку треба поборювати і нищити. В іншім творі („De Monade, Numero et Figura“) висміває св. Письмо, зогиджує Ісуса Христа і ширить науку пантеїзму. В науці про Бога йде за поганськими фільософами стоїками і ширить погляди зближені до буддизму.

Навіть протестантські учені й недовірки (Брукер, Спавента, Байї), кажуть, що сам Бруно не розумів того, що писав та що це був бутний новатор, котрого впровадила в блуд його уява.

Отже не за „науку Коперника“, а за ложну пропаганду в справах науки св. Церкви суджено Бруна. А з наукою Коперника була інша справа. Та наука в тодішних часах не була ще обгрунтована. Проти неї виступав у першу чергу тодішний учений світ. Церква тільки берегла, щоб її діти заманені новою наукою, котрої при тодішнім її стані не могли як слід розуміти, не сходили з дороги Божої Правди. Коли однак пізнійше нова теорія дозріла, коли найшлися докази на її можливе обгрунтовання, тоді Церква не мала і не має нічого проти неї. Бо правди науки змінчиві: сьогодні „панує“ така теорія, завтра вона повалена і приходить інша. Коли помилялися тодішні вчені, то і нинішні знають, що також Коперник в неоднім помилявся. І нинішні учені, колиб сміялися з Коперника, повинні памятати що й з них самих також можуть колись сміятися їх наслідники. Наука бо не стоїть на місци, а розвивається і зміняється. Це знак, що вона несовершенна, бо і розум людський несовершенний. А правди Божі вічні, незмінні, бо совершенні. Хто на основі тої крихітки несовершенного людського знання хоче зміняти вічні, незмінні Божі Правди, той опиниться в таборі ворогів Церкви.

До того табору тягнуть і наші радикали. Ми спинилися на них тому, що є в нас люди, котрі того рода пресу вважають „менше лівою“ отже „менше шкідливою“. Як сильно вони помиляються!

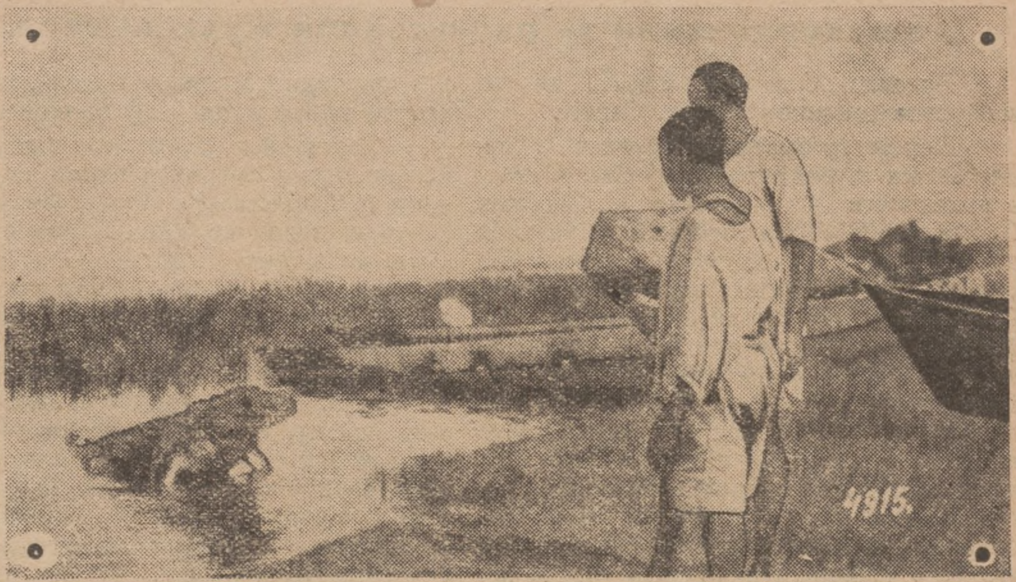
Бо в дійсности така преса більше шкідлива від найлівіщої з лівих. Тому більше шкідлива, бо вживає хитрих „прийомів“, бо свою руйнуючу роботу робить в імя „патріотизму“, або під покришкою „науки і розваги“ для українського працюючого народу. Саме така преса з такою „наукою“, а не найлівіща, привела на світ в Росії й на Україні варварський большевизм. І даремне відпекуються радикали від комуністів. Вони більші їх служаки ніж сельроби. Бо „Гром. Голос“ просунеться і там, звідки „Сельроба“ викидають, просунеться, як „менше шкідливий“.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ
ЗА СІЧЕНЬ І ЛЮТИЙ

Господарське положення за сі два місяці представляється ось так: Показчик загальної продукції, який у грудні виносив 124.9 впав у січні до 116.3. Перший раз занотовано зменшення продукції вугля. Зменшення загальної продукції мусіло вплинути й на грошевий ринок.

В порівнанні з груднем, збільшилися векслеві протести. Промислова скрута обнизила ціни на сирівці для промислу. Положення хліборобства погіршилося. Ціни збіжжа, як і в цілому світі, дальше впали.

Змисли у деяких звірят

Крокодиль виходить на кликання двох тузeмців, бо сподіється дістати поживу.

Ще до недавна ніхто не знав чи риба чує. Має вона, що правда, змисловий орган (знаряд), який відповідавби нашому уховi, але в усі нашім містяться два змисли, а саме: слуху і рівноваги. Сей послідний помагає нам тоді, коли ані зір ані дотик не поможе нпр. пірнувши в воду знаємо де дно, а де поверхня. Що риба має сей змисл видно з того, що все пливе хребтом до гори. Колиж той орган, де міститься в риби змисл рівноваги, ушкодити, тоді пливе риба то боком то животом до гори, бо вона стратила орієнтацію в просторі. І хоч досі ще не стверджено анатомічним способом, чи риба має властивий орган слуху, все таки, напевно можна сказати, що риба чує.

А дійшли до цього осьтак: кидали рибі такий корм, який вона найбільше любить і викликували низький звук. Другим разом давали якусь погану поживу і викликали вищий звук. Повтоpюючи це часто на переміну завважили що риба відріжнює один звук від другого, бо як розлягався нищий звук підпливала до берега, а як тільки викликано вищий звук чимскорше втікала в глубину. Виходить з того, що риба під впливом ріжних звуків ріжно відчуває. Чи вона чує так, як людина, чи може якось інакше нпр. шкірою, годі напевно сказати. Та певно можна твердити, що рибу можна чогось навчити і що вона має память. Подібні досліди роблено при помочи красок і тут виявилася, що риба відріжнює одну краску від другої. Нема сумніву, що риба відріжнює солодке від квасного, а солоне від гіркого. Має отже змисл смаку, а також добре розвинений змисл дотику. Опріч того має добре розвинений нюх, який в розшукуванню поживи, має велике значіння. Досліди з приємним і прикрим переведено й на инших звірятах і одержано цікаві висліди. В Африці коло Вікторії Нянца живе в Нілеві крокодиль, якого два туземці так навчили, що як тільки закличуть: „А лютембе, лютембе яугу!“ він вилазить до них на беріг і дістає за це смачну рибу. Цікаве ще й те, що цей крокодиль ніколи не мав жадних ворожих намірів до людей. Роблено також досліди з пчолами. Смарували один листок синього паперу сиропом, а побіч клали кілька сірих листків, але чистих. По кількоразовій такій пробі не смарували більше паперу і пчоли сідали на синім, хоч і він не був солодкий.

Заводять машини до писання в школах

Та не у нас, а в Злуч. Державах півн. Америки. Зі звітів американської комісії початкового навчання довідуємося, що там заведено досвіди приучування дітей найнизших кляс народніх шкіл уживати машин до писання, замість каліграфії (краснописи). І хоч переведені проби не дали ще змоги належної оцінки їх вислідів, здається одначе, що ця новість заповідається добре.

При заведенню цего способу мали теж на ввазі здоровля дітей. Стверджено, що для писання на машині, потребує дитина лиш невеличкого напруження мязів в однім напрямі нпр. до писання листа, а навпаки при писанню листа пером, мусить виконати вісім чергових рухів. Не кажучи вже про без порівнання більшу читкість машинового письма при поправлюванні задач учеників. Стільки зі становища виховання та раціональної науки. А тепер ще одно важне питання. Чи Америка дійсно така щаслива країна, що всі діти народних, чи середніх а навіть високих шкіл, може собі купити по машині до писання? Бо оскільки хто не має власної машини, не може і думати покинути перо і чернило...

„Ширіть Правду“

„Розмови" митрополита Сергія

з закордонними та радянськими журналістами.

Часопис „Сегодня" подає, як то відбулися „розмови" Митр. Сергія.

Перша „розмова" відбулася з радянськими журналістами в Св. Синоді в приявности 4 епископів і... агентів Окружної ДПУ. На поставлені питання начальником закордонних інформацій „Ізвестій" Раєвським відповідав митр. Сергій. Його відповіди стенографовано, формуловано і коли все було скінчено, підсунено йому підписати. Він не читавши підписав. Епископи тексту не підписували, одначе це не перешкодило появі їх підписів під підписом митрополита. Відповіди митрополита викликали серед духовенства і віруючих страшенне обурення. А коли митр. Сергій відповів, що його відповіди радянська преса поперекручувала, почали жадати, щоби він прилюдно заявив у Церкві, що його відповіди вимушені і сфабриковані.

Друга його розмова відбулася у йогож домі з американськими та німецькими журналістами. Представників радянської влади не було. Питання ставив амер. журналіст, а митр. Сергій йому відповідав без жадного примусу. Коли дехто хотівби митрополита оправдати за першу розмову — то за другу, де нікого з ДПУ не було, оправдати його не можна. Він мав одиноку змогу сказати правду, крикнути, що там вбивають і закликати на поміч. І тої нагоди він не використав. Він не тільки показав себе покірним гонителям Церкви, але й активним їх помічником в темнім ділі переслідування релігії.

—о—

Подібність знарядів до частей людського тіла

Вже здавен-давна старалися люди вияснити ту обставину, що знаряди, яких уживає щоденно людина при своїй заводовій праці є подібні своєю формою до деяких частей людського тіла. Німецький учений Копп застановлявся над цим і дійшов до таких цікавих заключень. На його думку всі знаряди повстають в цей спосіб, що коли їх людина робить, мимоволі наслідує части тіла. На це дає він такі приміри, починаючи від найпростіших знарядів, яких уживали доісторичні люди.

Кождий отже камінь, який служив до сильних ударів був у виді кулака. Молот дуже подібний до кулака в полученню з раменем. В пилі маємо ряд зубів. Випростований палець закінчений ніхтем є взірцем сверлика. Відповідно зложена долоня є подібна до посудини, якими черпаємо воду. Око є взірцем оптичних приладів, почినаючи від сочки, а кінчаючи фотографічним апаратом. Первісний чоловік мірив відповідними до того кінчинами тіла і коли пізнійше винайшов собі міри, поназивав їх стопою і ліктем. Цікаве ще й те, що людство уживає при численню десяточної системи відповідно до скількости пальців на руках. Відомо теж, що римський спосіб писання чисел ясно показує, що цифра десять склядається з двох пяток (одна в горі, друга обернена в діл), які відповідають скількости пальців кождої руки з окрема. На підставі вище згаданого теорія німецького вченого стає дійсно досить правдоподібна.

— —

СУМНИЙ РЕКОРД

Сумний і не зівсім почесний рекорд нотують американські часописи. Перед судом в Шікаго стає одно подружже вже 23 раз в ціли переведення розводу. Ці двоє побралися перед 10 роками, а що характери у них незгідливі, то менше більше що 4 місяці стають до судової розправи. Терпеливий суддя звертається до цеї дивної пари з питанням:

— То ви вже рішили невідклично розвестися?

А можеби ви ще перед оголошенням розводового акту погодилися?

— Ні, а властиво так, погодимося — кажуть вони — але вже по оголошенню розводу.

— Чому?

— Розходиться нам о те, щоби ми погодилися по добрій волі, без примусу.

Легкість в уділюванню розводів в Америці, зробило з подружа посміховище, а з розводових судів комедію.

КОРАБЕЛЬ, ЯКИЙ НЕ ТОНЕ

Німецький монтер-механік, Франц Фельдер, винайшов новий будівельний матеріял для кораблів, який не дасть їм утонути. Фельдер перевів навіть досліди спеціяльною комісією. Він збудував два кораблики на 1 м. довгі; один з винайденого матеріялу, а другий з дерева. Обидва обтяжив він стальними тягарами по 120 фунтів і занурив у воду. Кораблик збудований з нового матеріялу виринув на верх і на поверхні води вдержався, а деревляний кораблик утонув. Цей винахід буде мати велике значіння для мореплавства.

ЗАЛІЗНИЧІ ПОЛЕКШІ ДЛЯ СХІДНО-ГАЛИЦЬКОГО ЗБІЖА

Міністерство шляхів признало деякі тарифові полекші для перевозу рільних плодів з 4 воєвідств, а саме: тернопільського, станіславівського, львівського та волинського. Полекші ці тимчасові і важні від лютого до липня ц. р.

З культурного життя Дрогобиччини

В малім сільці Найдорфі, що належить до парохії Болохівці відбулося дн. 2 ц. м. відкриття читальні „Просвіти". В Найдорфі є ледви 20-кілька українських родин. Прочі Німці-кольоністи. Оснування читальні відбулося заходом свідоммх одиниць з Найдорфу під проводом. акад. п. п. Жириків і п. Романа Гевка.

Перший Виділ такий: п. Василь Жирик голова, п. Колодій Іван заст. голови, п. Гевко Роман секретар, п. Антонів Никола скарбник п. Фрадчак Никола бібл., п. Пупін Іван господар. Члени Виділу: Селецький Дмитро — заст. вид. Войтків Степан, Величко Юліян. — Контр. Комісія: Петриняк Василь, Хомяк Олекса, Проць Дмитро.

Читальня міститься в хаті п. Федя Пупіна. Делєгатом від філії „П-ти" в Дрогобичі був п. інж. Левицький.

Щасть Боже до праці!

Учасник Зборів.

„Тепер і лише тепер я цілком увірив у слово: Люба, наказую ви. (Люблячи, караю вас). Тепер лише молюся я і Йому за безконечну любов до мене, за післану пробу. Вона очистила, сцілила моє серце. Вона відняла призму від очей моїх, крізь котру дивився я на людей і самого себе. Вона навчила мене, як любити ворогів і ненависників наших. А сього не навчить жадна школа, крім тяжкої школи проби й довгої розмови з самим собою. Я тепер почуваю себе як не цілковитим то бодай бездоганним християнином. Як золото з огня, як дитина з купелі виходжу я з темного чистилища, щоб розпочати нову, благороднійшу добу життя. І се я називаю дійсним, правдивим щастям...

(Т. Шевченко. „Листи")

ВІТОСА ВИДАЛИ СУДОВІ

Соймова регулямінова комісія постановила видати польського посла Вітоса судовим властям. Пос. Вітос обвинений за обиду чести. (Натомість відмовила видати безпарт. Войтовича і Сельроба Сенюка).

ТАРДІЄ ЗНОВУ ПРИ ВЛАДІ

Бувший французький премієр Тардіє, по невдачі міністерства Шотана, знову дістав поручення утворити правительство. Тардіє згодився й утворив нове міністерство, котре мало представитися парляментові цеї середи.

Чогось в минулім все жаль буде, щось є в землі батьків твоїх.

(Т. Шевченко „Безталанний")

НОВІ ФАРМИ В КАНАДІ

Канадійське кольонізаційне Товариство поселило протягом минулого року 1.200 родин на фармах. Щодо осілости родин, Альберта займає перше місце, а Саскачеван друге.

— —

Сумне але правдиве

(Допис із Добромильщини.)

В нашім селі Березівка п. Добромиль, мимо праці і зусиль о. пароха і кількох свідомих селян, які заложили Чит. „Просвіти“ і „Молочарську Спілку“ між молодіжю панує ще темнота. Читальню молодіж оминає здалека. Тільки старші господарі в читальні читають часописи, а молодіж іде поза читальню, бо мовляв „старі нас там обмовляють“. Чи не сором вам дівчата і хлопці? Чи не ліпше піти до „Просвіти“ і набувати розуму та національної свідомости?

От приміром дня 9.II ц. р. дала „Просвіта“ виставу, котра випала незгірше. Але по представленню була піятика. Чиж то не сором в той час, коли другі села закладають протиалькогольні товариства? Коли голова Читальні і касієр казали, що забагато 10 зл. на музику і щоб за гроші зі вступів купити добру книжку або запренумерувати часопис, то відповіли, що часопису не треба, бо вони до читальні не ходять. Тоді мусів голова і касієр дати гроші. Та ледво приняли 6 зол. — казали, що то замало. Ей хлопці і дівчата, не в мештах і краватці просвіта, а в добрій книжці і часописі. Беріться до доброї часописи, бо як так далі будете робити, то всі села будуть вас оминати.

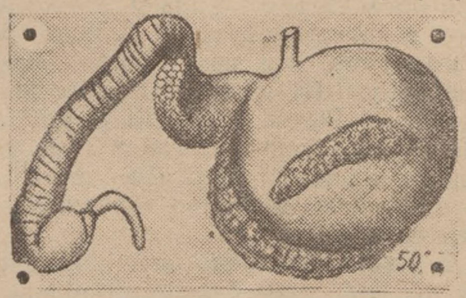
Учасник вистави.

Все од Бога,
Од Бога! А сам нічого
Дурний не вдіє чоловік

(Т. Шевченко. „Варнак“)

ЧОМУ ВЕРБЛЮД ВИДЕРЖУЄ ТАК ДОВГО БЕЗ ВОДИ?

Недавно писали ми про верблюда й згадували, що верблюд може видержати без води й два тижні, а зимою й 25 днів. Та чому так? Доси люде цего певно не знали. Здогадувалися тільки, що верблюд має так збудований шлунок, що може в ньому переховувати воду на „чорну годину“. Аж недавно англійський учений В. П. Піккрафт роз-

вязав цю загадку. Верблюд є пережувачем, як наша рогата худоба. Він має три шлунки. На першому шлунку (на образку перший на право округлий) є два нарости в виді серпа. Такі нарости є й на другому шлунку. Ці нарости губчасті й коли треба, вода з них продістається в шлунок. Вони теж наповнються з жолудка, коли верблюд пє воду.

НАСЛІДКИ ЦИВІЛЬНИХ ВІНЧАНЬ

В 1927 р. у Німеччині розвелося судово 34.499 супружеств. В 1925 р. на 100 тисяч мешканців випадало в Німеччині 58 розводів, у Росії 166, в Злучених Державах 152.

Російські села а українські

У великоруського чоловіка є вроджена антипатія до зелени, до сеї живої, блискучої ризи усміхненої матери-природи. Великоруське село — се, як висловився Гоголь, навалена купа сірих бальків із чорними дірами замість вікон, вічний бруд, вічна зима. Ніде прутика зеленого не побачиш, а обабіч села зеленіють непроходимі ліси, а село яко навмисне витеребилося на велику дорогу зпід тіни сього непроходимого саду, розтягнулося в два ряди коло битого шляху, вибудувало заїзди та на одшибі капличку і шиночок, і більше йому нічого не треба. Незрозуміла нехіть до принад природи!

На Україні цілком інакше. Там село, а навіть міста скрили свої білі, привітні хати в тіни черешневих і вишневих садів. Там убогий невсміхнений мужик обгорнув себе пишною, вічно усміхненою природою, та й співає свою сумну задушевну пісню в надії на краще життя. О моя бідна, моя прекрасна Батьківщино! Чи скоро я буду дихати твоїм живущим, солодким повітрям? Милосердний Бог — моя нетлінна надія.

(Т. Шевченко. Дневник 1857).

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА

В ночі 25. лютого вискочило зі шин 2 вагони з поспішно-тягарового поїзду Люблин-Варшава і загамували на 3 години рух. Випадків у людях не було.

Т. Вергун

Як жінка чоловіка зробила старшим братом і тверезим

(Оповідання священика).

* * *

Ще того самого вечера був у мене старший брат, очевидно висланий Петром, з просьбою, щоби я виголосив Дзюнку з амбонії: що курить, пє і читає безбожні газети.

Я на то все відповів, що не виджу причини, щоби Дзюнку аж з „амбонії“ голосити. Що вона курить? Тисячі людей роблять чейже те саме і ніхто їх не „публічить“. Що пила горілку в шинку? Тамже після висказу тогож старшого брата, було так повно людей, що тяжко було протовпитися, а ніхто їх не буде голосити на проповіди. А що до газет? Воно дуже зле, як люди читають лихі газети, але я нікого по імени не сварив в церкві, то і Дзюнки не буду.

Впрочім: „Слухайте, Іване, кажу до старшого брата. А ви не курите?

„Таже курю, привик за молоду і вже не годен відзвичаїтися“.

— Або й те пиття горілки. Чи ви Іване пригадуєте собі, як я був у вас на поминках? Ви тоді, думаючи, що я пю горілку, прийшли до мене з повною пляшкою, налили порцію і замість як то звичайно люди при тім говорять: Дай Боже здоровля! ви промовили до мене: Слава Ісусу Христу! і вихилили душком порцію. Або і що до газет. Ви правда не вмієте читати і таких газет не читаєте, а то якби вміли, то хто знає, щоби ви читали?

Іван вийшов як змитий.

В суботу вечером зайшов до мене Петро спитатися, чи не прийшло ще Євангеліє і приніс решту грошей на нього. На свою радість побачив вже в мене цю прегарно оправлену книгу. Та радість його не була повна. Все перед очима стояла йому Дзюнка, яка ще вчера, закурюючи необорожно папіроску, спалила кужіль.

Довший час говорив зі мною Петро то про це, то про те, видко було, що хоче щось важного сказати. Спитав мене, чи я вже говорив з Дзюнкою? Чи вдалося відтягнути її від горілки й тютюну, чи обіцяла, що вже не буде ні пити ні курити, бо він так вже збридив собі горілку і тютюн, що завтра в церкві зложить присягу від горілки. Я похвалив його добрий намір і висказав певну рацію, що так як перше його лихий примір потягнув Дзюнку до зла, так тепер потягне до добра.

На другий день по Службі Божій положив я нове Євангеліє на тетраподі, поблагословив його, хор відспівав жертводавцеві грімке: „Многая літа“. Потім зложив нам Петро перед зібраною громадою на Євангеліє приречення, що не буде пити горілки. При тім додав, держучи ще руку на Євангелії: „І курити не буду ніколи“!

Як дуже тішилися цею присягою Дзюнка з моєю жінкою, це тільки мені відомо.

Дзюнка зараз по Богослуженню побігла до дому навпростець, вкинула до печі папіроси, викинула через вікно пляшку з рештою горілки, а де газети поділа, не знаю.

Петро застав стіл застелений гарно вишитою скатертю, застав квіти на столі. Дзюнка співала якусь веселу пісоньку й готовила обід.

Від того часу став Петро дуже поважним чоловіком. Дзюнка дальше любила й сонце й квіти. До сонця і квітів дав їй Бог діточки, які купалися в її любови.

Раз якось приходить до мене старший церковний брат і просить, щоби його звільнити з уряду. Він вже старий, добре не видить і не чує. Від себе предкладає на той чин Петра. Ціле село буде за тим.

Я справу полагодив так, що Івана оставив дальше при церкві, а до помочі дав йому Петра.

В найблизшу неділю проголосив я Петра старшим братом. Однак якийсь голос говорив мені: „Це не ти, це Дзюнка зробила Петра старшим братом“!

Я не міг заперечити того.

Загадка лагідної зими

Сьогорічна зима й минуле літо. — Лагідні зими в минулих часах. — Що каже статистика.

Маємо сього року не тільки дуже лагідну зиму, але вже від весни мин. року переживаємо такі теплі дні, які рідко бувають у нашім підсонню. Починаючи від місяця травня, з винятком кількох днів у червні, було в нас у дальших місяцях богато теплійше ніж минулих років у тім самім часі.

Далеко сильніше врізується в людську память остра зима ніж лагідна. Тому в старих літописах згадуються частійше морози ніж лагідне веремя. Найстарша відомість про лагідну зиму походить з 1185 р. Була то найтеплійша зима, яку взагалі записано в середущій Европі. В січні зацвили тоді дерева, а в квітні були вже яблука величиною як волоський оріх. В травні почало вже дозрівати збіжжа. В XIII-ім столітті знову записано одну лагідну зиму в вюртемберськім літописі. Було це в 1289 р. Тоді через цілу зиму не впало ні трохи снігу. На Різдво зеленіли дерева, в лютім збирали вже ягоди, в квітні зацвив виноград. Але зате в маю несподівано впав сніг і потиснув такий мороз, що все померзло.

Дуже цікава була зима в XV століттю, а саме в 1419 р. Підчас коли на цілім Сході були сильні морози й замерзло навіть Чорне Море, то в середущій Европі було незвичайно тепло. В Швайцарії можна було купити на торзі вже в квітні вишні й черешні. 22 червня появився вже спілий виноград і морелі. Таксамо лагідні були дальші роки аж до 1429 року. Урожаї були знамениті, а збіжжа доволі. Від 1538 до 1540 тревали також такі лагідні зими, що в Бранденбургії (Німеччина) дівчата закосичилися на Різдво у фіялки та волошки. В 1662 р. було в Англії в зимі так тепло, як у нас в травні. Але це відбилося шкідливо, бо сильно розвинулися епідемічні недуги.

З того бачимо, що давнішими часами лагідні зими були частіші ніж у наших часах.

Яка причина тих лагідних зим?

Над тим питанням сушать собі голови метеорольоги, але певної відповіди не знаходять. Певне тільки те, що сонце в зимових місяцях не має впливу на огріття воздуху. Тепло приносять радше теплі вітри від Атлянтійського океану. В часі від 1910—1916 р. було 5 лагідніших зим. Статистика показує, що навіть в часі найтеплійшої зими буває кілька днів острий мороз. Часто приходить ще зо два тижні зими під кінець березня і в початках квітня. Але звичайно по лагідній зимі наступає гарне літо.

Проби роблення штучного дощу

Покищо тільки перша проба вдалася

Штучний дощ видумав Голяндець Вердар. Винахід цей полягає в тому, що летун забирає зі собою на літаку велику скількість спорошкованого леду і літаючи у хмарах розсипає його. Порошок викликує нагло остудження хмар, які замінюються в дощ. Перша проба відбулася в Газі. Літак полетів у хмари, розсіяв там ледовий порошок і за хвилину пішов дощ на товпу народу, яка зібралася, щоби приглянутися пробі.

Рішили перевести ще кілька проб, щоби переконатися чи це дійсно правда, чи бува правдивий дощ не встроїв усім штуки. На другий раз, коли заповіли пробу, була дуже густа мряка. Пробу відложено. Третим разом, коли все приготовили, не було на небі ані хмаринки.

Іншим разом заки літак піднявся зачалася така злива, що треба було чим скорійше здіймити з літака порошок, який розтопився і міг затопити літак. Та винахідник не стратив надії і чекає відповідної погоди, щоби повторити пробу зі своїм винаходом.

Найдавніші мешканці підбігунових околиць

Після найновійших дослідів, найдавнійшими мешканцями підбігунових околиць були Шведи. Вже в бронзовій добі мали вони там свої перші оселі та займалися ловецтвом, рибальством, а навіть управою ріллі. Найдено там доісторичні хати подібні до хат японців тільки більші та соліднійші. Хати ці в числі коло 10 були розставлені довкруги овальної площі. Біля цеї оселі найдено могили, а в них доісторичну зброю та домашні знаряди. Навіть безпосередно коло найвищого шпилю вічно покритої снігом гори Кнебекезе, найдено недавно меч в роді тих, яких уживали Вікінги. Всі знатоки погоджуються з тим, що найдені сліди людських осел у підбігунових околицях, походять від шведських поселенців, які мабуть вимерли на чуму на протязі середніх віків.

— —

НЕ НОВА ПАНЩИНА, А НОВЕ КРІПАЦТВО НА РАДЯНЩИНІ

Радянська влада в Москві, як про це ми вже писали, старається перевести все життя на комуну. В містах серед робітництва пішло це легко. До села забралися на кінці. Щоби змусити людей до праці завела радянська влада право їх переселюватися з місця на місце. Головно відноситься це до робітників промислових, хліборобських і умових робітників. Таке було на Україні за кріпацтва. І таке тепер заводять більшовики. Тільки за кріпацтва селянин-кріпак мав усе щось, що міг назвати своїм — а тепер не має нічогісько. Схоче влада то скаже хліборобському робітникови (дотеперішньому селянинови) перейти до іншої комуни за сотки миль. От такої „волі" добилися селяне в Москівщині й на Україні.

ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК РІЛЬНИКІВ у ФРАНЦІЇ

Французьке міністерство фінансів оголосило цікаві дані про доходовий податок, який заплатило рільництво в 1928 р. В обчисленнях поділено оподаткованих на дві групи. Перша се рільничі области призначені під управу, а друга то области під санаторіями, резиденціями і т. д.

Зі статистики виходить, що Франція мала в 1928 р. 620.535 управних господарств, які заплатили загалом 116.700 міл. фр. доход. податку. Друга група з 7.399 обєктів, заплатила ледви 3½ міл фр. податку.

Конкурс

Головний Виділ Товариства „Просвіта" у Львові уладжує в сільсько-господарській Школі в Милованню **Шеститижневий курс кооперативного книговодства і діловодства** в часі від 15.V.—30.VI 1930 р.

В програму цього курсу входить теж наука молочарства, годівлі тварин, садівництва, пасічництва і ветеринарії.

Одночасно проголошує Головний Виділ вписи на приняття 30 учасників під отсими умовами:

1) Зголошуватися можуть мущини в віці 16—30 літ, що покінчили народню школу.

2) Учасник платить за цілковите удержання з приміщенням в шкільному приюті за цілий курс 10 ам. долярів.

3) Кожний учасник має привести зі собою крім біля, подушку, простирадло, сінник і покровець.

4) Петенти висилані кооперативами мають першенство.

Зголошення на курс належить вносити найпізнійше до 25. квітня 1930 р. поручено на адресу: Господарсько-садівнича школа Т-ва "Просвіта" в Милованні п. Стриганці н/Дн. До зголошення належить долучити значки на 75 сот. на відповідь.

Про приняття і день приїзду повідомить управа школи по 25 квітня Головний Виділ т-ва „Просвіта" у Львові.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

9.3 (24) Неділя 1. поста. Перв. і втор. віднайд. Чесн. Голови св. Йоана Крестит. (Полиєлей) Гл. 4. Євг. утр. 4.

Устав: Веч. вел. Блаж. муж. На Господи возв. стих. воскр. 3. Тріоди 4. і Предт. 3. Слава Тріод. I н. догм. 4. гласа. Вход. Чтенія Предт. Стих. воскр. Сл. Предт. I н. Тріод. Троп· воскр. Сл. Предт. I н. „Пречистому образу“ Повеч.мале конд. Предт. Сл. I н. Тріоди. Утреня. Бог Госп. троп. воскр. 2. р Сл. Пред I н. Тріоди. Катизми ряд. Сідал. воскр, Полиєлей, Величаніє (без Сл. I н.) Предт. Ангельский Собор і Ипакой гласа Оба сідалні Предт. Сл. сідал. попол. Предт. I н. Богор. Степенна Прокім. гласа Євг. утр. воскр. По Єванг. стихири покаянні· Канон ікос і Слава Сідал. Предт. I н. Тріод. По 6 п. конд і ікос Тріоди. По 9. п. Світил. воскр. Сл. Предт. I н. Тріод. На Хвалите стих воскр. 4. і Тріод. 4. Сл. Тріод. I н. Преблагословенна. По Славосл. вел. Воскрес із гроба. По отп. утр. Сл. I н. стих. ев. На часах троп. воскр. Сл. на 1. і 6. Тріоди на 3. і 9. Предт. Конд. на 1. і 6. Тріоди на 3. і 9. Предт. Служба Божа Василія Вел. Антиф. нед. Троп. воскр. Тріод. і Предт. Сл. конд. Предт. I н. Тріоди Прок. Алл. Причаст. Апост. і Євг. неділи і Предт.

10.3 (25), **Понеділок** Св. Тарасія*) 11.3 (26). **Второк.** Св. Порфірія архіеп. Гази. 12.3 (27). **Середа** Препод. Прокопія Декаполита. Служба Преждеосвящених Дарів. 13.3 (28). **Четвер** Преп. Василія ісповідника. 14. (1) **Марта, в руці літо а. пятниця** Препмч. Євдокії. Служба Преждеосвящених Дарів. 15 (2) **Субота** Свщм. Теодота. (Служба усопших).

*) **Св. Тарасій**, царгородський архієпископ, уродився в Царгороді. Родичі виховали його старанно і релігійно. Цісар Константин надав йому високі уряди, спершу консуля, відтак намісника. В тім часі секта іконоборців страшно переслідувала правовірних християн за почитання святих образів. Тодішний царгородський патріярх не мав на стільки відваги, щоб осудити єретиків. Пізнійше жалував того і щоби спокутувати це, уступив з патріяршого престола та вступив до монастиря. Тоді цісар Константин і цариця-мати Єлена наставали на Тарасія, щоби приняв достоїнство патріярха. По надумі він згодився на те і зараз по вступленню на патріярший престол почав робити заходи біля скликання собору. Удалося скликати цей собор в Никеї в 787 р. Був це семий з черги вселенський собор. На тім соборі оповіщено, що ставлення хрестів і почитання образів Ісуса Христа і Святих дозволене. Але почесть не відноситься до образів, тільки до святих, котрі на них представлені. Після того св Тарасій забрався до упорядковання своєї епархії та зробив її зразковою. Мав теж св. Тарасій і ворогів. Вони оклеветали його перед цісарем,з котрим мав непорозуміння. Епархією управляв св. Тарасій 22 роки і через цілий той час не було ні одного дня, щоби не відслужив Служби Божої, або не зробив якого благородного діла. Помер св. Тарасій в 808 році.

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

9.III 1814 р. народився Тарас Шевченко. Батько Тараса Шевченка Григорій Грушівський-Шевченко був кріпаком дідича Німця Енгельгарта. Жив спершу в Моринцях, селі звенигородського повіту в Київщині. І там родився Тарас. Та вже в осени 1815 р. перенісся батько до села Кирилівки, тож дитячі роки Тараса звязані з цим селом. Тарасів батько був грамотний, тож бажав, щоб і син учився письма. Тому віддав його на науку до дяка. Поки жила мати,життя малого Тараса плило весело, хоч у кріпацькій хаті не гаразд жилося батькови та матери. Та як мати померла (Тарасови було тоді 9 літ) і батько, що мав більше дітей, оженився вдруге, настали важкі часи для хлопця. Тарас уже змалечку був інакший, як другі діти — любив самоту, красу природи й малюнки. Втікав перед лихою мачухою в сад і там пересиджував цілі дні в кущі калини. Тоді вже розбуджувався в ньому малярський і поетичний талант. Не весело було Тарасови й у дяка на науці. Від дяка пяниці доводилося нераз зазнавати знущань. Та жадний знання хлопець, зносив усе, щоб тільки навчитися чогось. Коли Тарасови було 11 років, помер і батько й Тарас став круглим сиротою. На тринацятім році життя Тарас кінчить науку в дяка й стає громадським вівчарем, потім служить у священика та все тужить за наукою малярства. Шукав довго вчителів малярства та замість цего попався до дідича Енгельгарта на козачка. Така була Божа воля, щоб Тарасови промостити дорогу до слави. Енгельгарт пізнався на малярському таланті хлопця й дав його на науку до ріжних малярів. На науці в Петербурзі пізнався Тарас з визначними Українцями й вони помогли йому видістатися з кріпацтва на волю й стати учнем малярської академії, та заразом поширити свою освіту. Так підготовився Тарас до цього, що став найбільшим поетом України.

10.III 1861. Смерть Тараса Шевченка. Недовго втішався Тарас Шевченко волею, бо всего девять літ (1838—1847), За поезії, в яких Шевченко виступав проти знущань царів над Україною, заслав його цар Миколай I. на Сибір, де мав до смерти служити в війську, як рядовик. За старанням приятелів в шість літ по смерти царя Миколая I. повернено Тарасові волю, та десятьлітня військова служба й туга за Україною підрвали здоровля поета й він проживши ще не цілих чотири роки помер у Петербурзі 10. березня 1861 р. (26. ст. ст. лютого) в 47 році життя.

12.III. 1917. Початок великої революції в Росії. Невдачі Росії на фронті й важкий гнет усего культурного життя привели вкінці до масового вибуху невдоволання населення. Почалося в Петербурзі. Почин до вибуху революції дали там Українці. Українські революціонери найшли дорогу в учебну команду одного з запасних гвардейських полків і дали початок революційному вибухови в Шевченківські дні в Петербурзі. І пізніш у розвитку революційного руху дуже велику ролю відіграли українські вояки й робітники. Що тюрма народів царська Росія впала, в цьому велика заслуга укрінців. Та на жаль наші люди вміли завалити тюрму та не зуміли на її руїнах побудувати своєї державности. За цю невмілість платить тепер наш нарід важкими терпіннями. Та Бог дасть, що ці важкі терпіння не підуть на марно, а при новій змозі станутъ для нас наукою, як одностайне стояти за святе діло.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ, ЩО...

Французська гірська молочна коза є найстаршим на землі домашнім звірятем чистої (не змішаної) раси. Та сама раса була ще за часів Мойсея.

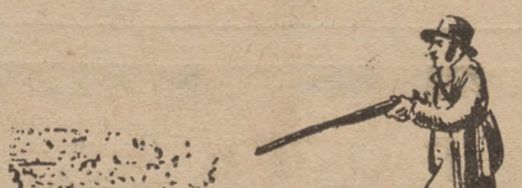

Спагетті (тонкий „шпагатовий“ макарон) улюблена страва Італійців є в дійсности китайською стравою, відомою в Китаю вже перед 4.000 літами.

Найвищою горою у світі є гора Еверест в Гімалаях в Азії на 8.882 м. а найбільша морська глибина знаходиться на Тихому Океані, зоветься Нероп і має 9833 м. —

Кораблі, що перепливають Панамський Канал зі сходу на захід, їдуть під гору, бо Тихий Океан має плесо на 3 м 76 цм. вище ніж Атлантійський Океан.

В чехословацькій армії є 2 рази стільки генералів що в давній австрійській. На 400 жовнірів припадає 1 генерал, а на 5 жовнірів 1 офіцир.

У парку Дагмерсфільд в Англії є витресувана свиня, котра висліджує дичину ліпше як пес.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

9. III.	схід сонця	5·54,	захід	5·15
10. III.	„ „	5.52,	„	5·17
11. III.	„ „	5·50,	„	5·19
12. III.	„ „	5·48,	„	5·20
13. III.	„ „	5·46,	„	5·21
14. III.	„ „	5·44,	„	5·22
15. III.	„ „	5·42,	„	5·23

Повня місяця дня 14.III. год. 5·— мін. 58 попол. В березні прибуває дня на 1 год. 53 мін.

Народні приповідки: На Євдоки води по боки. Яка Євдокія, таке й літо. На св. Євдокії починають сіяти розсаду.

БІРЖА

ЗБІЖЖА: (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 32·75—33·75, пшениця с. 29·15—30·75 жито д. 16·75—17·25, жито сел. 15·50—16·—, ячмінь на мливо 14·—14·50 овес гал. 14·—15·50, кукуруза 22·25—23·45, бараболя промисл. 3—3·50, фасоля біла 50—60, фасоля колір. 35—40, фасоля краса 45—50, горох Вікторія 24·75—26·75, горох пільн. 20·—21·—, гречка 20·50—21·50 лен 63—65, любинь 23—24, конюшина червона 105—115, просо 26·75—27·75, сіно прас. 8·50—9·50, солома прас. 5—6.

Ціни набілу: „Маслосоюз“ платить: за масло експортове солене й несолене пріма по 5·30 зол. за 1 кільогр., за літру молока 0·34 зол., за літру сметани 1·80 з.

ГРОШІ. Доляр ам. 8·87.

Політичний словар

Vox populi vox Dei (латинська приповідка, читай: вокс популі вокс Деї значить: голос народу, голос Бога). Приповідка не все справедлива, бо не все загал народу знає, чого хоче, нераз з намови скритих ворогів хоче такого, що народові приносить, або в будучині принесе шкоду, отже не є це тоді голос народу тільки голос агітаторів нераз плачених чужими.

Вотувати, голосувати.

Вотум довіря, заява довіря, ухвала, що похвалює поведення міністрів, партії чи організації.

Вотум недовіря, заява недовіря для влади (міністрів). У краях парляментарних спричинює така ухвала уступлення кабінету міністрів. Votum separatum (вотум сепаратум) голос меншости відокремлений, незгідний із ухвалою більшости.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Кооперативи Промислу Графічного“ у Львові, Ринок 9. — Телєф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.